

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

NİYET EDİLEN ULUSAL OLARAK BELİRLENMİŞ KATKI

Türkiye Cumhuriyeti, 1/CP.19 ve 1.CP/20 sayılı kararlar uyarınca, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesinin (BMİDÇS) 2.Maddesinde yer alan temel hedefini sağlamaya yönelik olarak niyet edilen ulusal katkısını (INDC) ve ilgili bilgilerini sunmaktadır.

Ulusal Şartlar

Türkiye, 1990 ve 2012 yılları arasında GSYH oranını % 230 artırmıştır. Nüfus ise, 1990 yılına kıyasla % 30'dan daha fazla artmıştır. Türkiye'nin yıllık enerji talebi de her yıl % 6 ila 7 oranında artmaktadır.

Türkiye, Dünya Bankası sınıflandırmasına göre üst-orta gelir grubunda gelişmekte olan bir ülkedir. Resmi Kalkınma Yardımından faydalanma imtiyazına sahip durumdadır.

Türkiye, BMİDÇS'nin Ek 1 listesinde yer almaktadır. Ancak, 1/CP.16 sayılı karar Türkiye'nin özel şartlarını tanımış ve Türkiye'yi Ek 1'de yer alan diğer ülkelerden farklı bir konuma yerleştirmiştir.

Türkiye iklim değişikliği ile mücadele konusunda ulusal koşulları ve kendi kabiliyetleri çerçevesinde üzerine düşen sorumluluğu en iyi şekilde yerine getirmektedir.

Türkiye, 2010 yılında Ulusal İklim Değişikliği Stratejisini, 2011 yılında da Ulusal İklim Değişikliği Eylem Planını oluşturmuştur.

Eylem Planında Türkiye'nin özel şartları çerçevesinde öncelikli sektörlerde uygulanacak sera gazı emisyon kontrolü ve uyum önlemleri yer almaktadır.

2012 Yılı Ulusal Sera Gazı Emisyon Envanter Raporunda, 2012 yılı toplam sera gazı emisyonları yaklaşık olarak 440 milyon ton karbondioksit eşdeğeri olarak belirlenmiştir. 2012 yılı emisyonlarında karbondioksit eşdeğeri olarak en büyük payı %70.2 ile enerji kaynaklı emisyonlar alırken, bunu sırasıyla %14.3 ile endüstriyel proses emisyonları, %8.2 ile atık ve %7.3 ile tarımsal faaliyetler takip etmiştir. Ayrıca 2012 yılı kişi başı emisyon miktarı, 5.9 ton/kişi olarak hesaplanmış olup, bu rakam OECD ve AB ortalamalarına göre çok daha düşüktür.

Niyet Edilen Ulusal Katkı Hakkında Destekleyici Bilgiler

INDC (Katkı)	Referans Senaryoya (BAU) göre sera gazı emisyonlarında 2030 yılında %21 oranına kadar azaltım.
Uygulama Dönemi (Katkı Dönemi)	2021-2030
Kapsam	Ekonomi genelinde. Enerji, endüstriyel prosesler, tarım, arazi kullanımı arazi kullanım değişikliği ve ormancılık, ve atık sektörleri.
Sera Gazları	Sera gazı emisyon envanterinde yer alan tüm emisyonlar: <ul style="list-style-type: none">• Karbon dioksit (CO₂)• Metan (CH₄)• Nitröz Oksit (N₂O)• Hidro Floro Karbonlar (HFCler)• Per Floro Karbonlar (PFCler)• Sülfür Hegzaflorid (SF₆)• Nitröz Triflorid (NF₃)
Yöntemsel Yaklaşım	Yöntemsel tüm yaklaşımlar, IPCC 2006 Kılavuzu ile IPCC 2013 KP Kılavuzuna dayanmaktadır. IPCC 4. Değerlendirme Raporunda yer alan 100 yıllık Küresel Isınma Potansiyel değerleri kullanılmıştır.
Uluslararası piyasa mekanizmalarının kullanımı	Türkiye, 2030 hedefine ulaşabilmek amacıyla, maliyet etkinliğini de dikkate alarak, ilgili kural ve standartlar çerçevesinde uluslararası piyasa mekanizmalarından da faydalanmayı planlamaktadır.
Ulusal Şartların ışığında adiliyet ve çabaların ölçeği	Türkiye, sürdürülebilir kalkınma sürecine devam etmek durumundadır. Hızlı bir sanayileşme ve şehirleşme süreci son 30 yıldır Türkiye’de devam etmektedir. Ülkemiz, küresel ölçekte sanayi devriminden bu yana kümülatif emisyonların sadece %0.7’sinden sorumludur. Enerji ithalatı payı Türkiye’nin cari açığında önemli bir paya sahiptir. Türkiye sınırlı enerji kaynaklarını kullanmak zorundadır. İklim değişikliği ile mücadelede ülkemiz mali ve teknolojik kısıtlara sahiptir. Bu doküman ile sunulan ulusal katkı niyeti, iklim değişikliği ile mücadeleye yönelik tüm sektörlerde ilave plan, politika ve tedbirler içermektedir.
Ulusal katkının, Sözleşme’nin temel hedefine (Madde 2) faydası	Türkiye, referans senaryoya göre 2030 yılında sera gazı emisyonlarını %21 oranına kadar azaltarak küresel ölçekte 2 °C hedefine ulaşmak için düşük karbonlu kalkınma yolunda önemli bir adım atmış olacaktır.

Planlama Süreci	<p>Türkiye gelişen koşullara göre bu INDC'yi revize edebilir.</p> <p>Türkiye niyet ettiği ulusal katkıyı yerine getirmek için gerekli plan ve politikalara sahiptir:</p> <ul style="list-style-type: none">- Onuncu Kalkınma Planı- İklim Değişikliği Ulusal Stratejisi- İklim Değişikliği Eylem Planı- Sanayi Strateji Belgesi- Enerji Verimliliği Strateji Belgesi- Ulusal Geri Dönüşüm Stratejisi ve Eylem Planı- Sera Gazlarının İzlenmesi, Raporlanması ve Doğrulanması Hakkında Mevzuat- Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Strateji Belgesi (2014-2023) ve Eylem Planı (2014-2016) <p>Türkiye'nin ulusal katkısı, tüm paydaşların görüş ve önerilerini alan katılımcı bir süreçle ve analitik çalışmalar yürütülerek 1 yıl içinde hazırlanmıştır.</p> <p>Enerji modellemesi için TIMES-MACRO modeli, enerji dışı emisyonlar için ise farklı ulusal model ve çalışmalar kullanılmıştır.</p>
Finansal İhtiyaçlar	<p>Bu noktada, bahse konu INDC'nin başarı ile sağlanması için Türkiye, 26/CP.7, 1/CP.16, 2/CP.17, 1/CP.18 ve 21/CP.20 sayılı kararlar çerçevesinde, yerli kaynaklarını kullanacak ve yeşil iklim fonu da dâhil olacak şekilde, finans, teknik, teknoloji ve kapasite geliştirmeye yönelik uluslararası destekleri kullanacaktır.</p>

Niyet Edilen Ulusal Katkı ile Yürütülmesi Öngörülen Plan Politikalar

Enerji

- Güneş enerjisinden elektrik üretiminin 2030 yılına kadar 10 GW kapasiteye ulaşması
- Rüzgar enerjisinden elektrik üretiminin 2030 yılına kadar 16 GW kapasiteye ulaşması
- Mümkün olan tüm hidrolik kapasitenin kullanılması
- 2030 yılına kadar 1 adet nükleer santralin devreye alınması
- Elektrik üretiminde ve şebekesindeki kayıp oranının 2030 yılında %15 seviyesine düşürülmesi
- Kamu Elektrik Üretim Santrallerinde Rehabilitasyon çalışmaları
- Elektrik Üretiminde Yerinden Üretim, Kojenerasyon ve Mikrokojenerasyon Sistemlerinin Yaygınlaştırılması

Sanayi

- Enerji Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planının uygulanması ile enerji yoğunluğunun azaltılması
- Sanayi tesislerinde enerji verimliliği uygulamalarının hayata geçirilmesi ve verimlilik artırıcı projelere mali destek sağlanması
- Uygun sektörlerde atıkların alternatif yakıt olarak kullanılmasının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması

Ulaştırma

- Yük ve yolcu taşımacılığında karayollarının payının azaltılarak, demiryolu ve denizyolunun paylarının artırılması ile modlar arası dengenin sağlanması
- Kombine taşımacılığın geliştirilmesi
- Kentlerde sürdürülebilir ulaşım planlama yaklaşımının uygulanması
- Alternatif yakıt ve temiz araç kullanımının artırılması
- Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Strateji Belgesi (2014-2023) ve Eki Eylem Planı'nda (2014-2016) karayolu ulaştırması kaynaklı yakıt tüketimi ve emisyonlarının azaltılması
- Yüksek Hızlı Demiryolu projelerinin gerçekleştirilmesi
- Kent İçi Raylı Sistem Hatlarının artırılması
- Tünel Yapım çalışmaları sonucunda yakıt tasarrufu sağlanması
- Eski model araçların trafikten çekilmesi
- Enerji verimliliği için yeşil liman ve yeşil havalimanı projelerinin uygulanması
- Denizyolu ulaşımında ÖTV'siz yakıt uygulaması

Binalar ve Kentsel Dönüşüm

- Yeni yapılan konut ve hizmet binalarının Binalarda Enerji Performans Yönetmeliği'ne uygun enerji etkin olarak inşa edilmesi
- Yeni ve mevcut binaların Enerji Kimlik Belgesi oluşturularak enerji tüketimlerinin ve sera gazı emisyonlarının kontrol altında tutulması ve metrekare tüketimlerinin yıllara bağlı olarak azaltılması
- Yeni ve mevcut binalarda uygulanacak olan birincil enerji kaynaklarının tüketimini azaltan tasarım, teknolojik cihazlar, yapı malzemeleri, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının teşvik kanallarının geliştirilmesi (kredi, vergi azaltımı, vb)
- Yeşil Bina, pasif enerji, sıfır enerjili ev tasarımlarının yaygınlaştırılarak enerji ihtiyacının minimuma indirilerek, enerjinin tüketildiği yerde üretilmesinin sağlanması

Tarım

- Tarım arazilerinin toplulaştırılması sonucunda yakıt tasarrufu sağlanması
- Mera ıslah çalışmaları yürütülmesi
- Gübrenin kontrollü kullanımı ve iyi tarım uygulamaları
- Minimum toprak işleme metotlarının desteklenmesi

Atık

- Katı atıkların düzenli depolama alanlarına gönderilmesi
- Atıkların; yeniden kullanımı, geri dönüşümü ve ikincil hammadde elde etme amaçlı diğer işlemler ile geri kazanılması, enerji kaynağı olarak kullanılması veya bertaraf edilmesi
- Atıkların maddesel geri kazanımı, biyokurutma, biyometanizasyon, kompost, ileri termal işlemler veya yakma gibi işlemlere tabi tutularak atıktan enerji kazanımının sağlanması
- Düzenli ve düzensiz depolama alanlarından kaynaklanan depo gazından metan geri kazanımının gerçekleştirilmesi
- Endüstriden kaynaklanan atıkların başka bir sektörde alternatif hammadde veya yakıt olarak kullanılması, bir sektörden çıkan atığın başka bir sektörün hammaddesi olabilmesini sağlayan endüstriyel simbiyoz yaklaşımı
- Besi ve tavuk çiftliklerinden çıkan atıkların değerlendirilmesi için uygun çalışmaların yapılması

- Düzensiz depolama sahalarının rehabilite edilerek atıkların düzenli depolama sahalarında bertarafının sağlanması

Yutak Alanlar

- Yutak alanların artırılması ve arazi bozulmasının önlenmesi
- Orman Rehabilitasyon Eylem Planı ve Ağaçlandırma Seferberliğinin uygulanması

Tüm bu politika ve tedbirlerin uygulanması sonucunda referans senaryodan yapılacak azaltıma ilişkin grafik aşağıda yer almaktadır.

